

ред с църковно-училищното. Към тия две движения на нашето възраждане, Саджх паша имал също така свое становище, различно от онова на Мидхат паша.

Йото Хитов.

Същност на любовта.

1. Любовта е хубаво име, под което хората разбират отношението на една твар към друга или други, гдето първата е любяща, а вторите любими обекти. Любящия храни към любимото същество постоянни грижи, съчувствие, състрадание, преданост до гроб, при голема опасност стремеж за самопожертвуване, при раздела — страдание, при очакване радост. За него любимото същество е скъпо, мило, — симпатично, близко до сърдцето, радост на душата.

Може и така да е, но едва ли всичко зовано любов е любов. За да разберем същността на любовта трябва да видим, какво нещо е душата, че тогава да познаем в нея любовта.

Снага съм си и нищо по-вече, а душата е само име на некаква прибавка към снагата, — казва Нитче (на 32 страница от „Тжй каза Заратустра“). Тжй казва Заратустра на ония, които презират снагата и я считат само като гнездо за отгледване на чистата и възвишена душа, която очаква небесен рай. За тях снагата е само мост, по който отива душата към небето, а за Нитче — мост към Свръхчовека. За първите човекът е тело и душа, за втория — тело с име на некаква прибавка към него. Тази прибавка е сечиво на снагата. Всички, обаче признават, че у нас има нещо, което се нарича душа. За нея християнството и много други вери отделят съвсем самостоятелен живот тук на земята и там на небето. Дали това е само от едно недовиждаие или просто така требвало да се учат хората, за да има смисъл живота им? Нам обаче се струва, че онзи свят е пак свят на телото. Че и там се предвиждат пълни маси с ядене за празни стомаси на Лазаровци, кафе и чибуци за читаци, райски градини за праведни и мъки ужасни за немирни и непокорни.

Дантевият ад е ад само за телото.

Това не е съвсем случайно опущение на разсъдъка. Това е подчинено на една много здрава логика. Че и най-старият учител на вяра не е можал да намери отделна душа.